

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Povše — Višnikar.

Vedno bolj se bliža dan, ko bode voliti poslanca možem, katerim so dali naši kmetski posestniki in drugi zaupanje, da volijo poslanca za državni zbor.

Lahka bode ta volitev v spodaj Dolenjske ob hrvaške meji, kajti ti bodo sploh volili dosejajnega skušenega moža, vrlega g. V. Pfeiferja. Isto tako se ne bodo kaj pomišljali drugi naši volilci, ki imajo v občnej skupini za vso Kranjsko voliti enega poslanca, dali bodo skorej brez izjeme svoj glas g. Dr. Kreku.

Nekoliko drugače pa je z volitvijo v radeškem, trebanjskem, žužemberškem in kočevskem okraju. Tukaj je bil doslej poslanec, posestnik in bivši vodja kmetijske šole g. Fr. Povše. Katoliško-narodna stranka ga še stavi kandidata tamošnjim volilcem. Liberalna stranka pa ponuja g. sodnika in svētnika Višnikarja. Ko bi v tej skupini ne bilo nemških Kočevcev, bi se ne bilo prav nič bati za našega kandidata Povšeta, ali sedaj je drugače, ker bodo Kočevci brezdvomno kot eden mož volili Višnikarja. Kaj pa je Vam storiti, Vam, vrli slovenski volilci? Zlasti pravim, kaj bode storili Vi volilci trebanjske in šentruperske doline? Bode li res volili Višnikarja mesto dosejajnega poslanca Povšeta? Ali bi bilo to pametno? Nikakor ne! Da se o tem prepričate, poglejmo obadva gospoda, ki se Vam ponujata.

Gospod Višnikar je sodnik v Ribnici, ima lepo plačilo pa najbrž malo zmožnosti za zastopnika kmetskega ljudstva, ki mora ravno dandanes nositi tako težka bremena. Doslej vsaj se v državnem zboru, kamor so ga za g. Sukljetom poslala dolenjska mesta, ni prav nič skazal. Tudi se je premalo brigal za našo slovensko stvar na Dunaju. Ko je bilo v jeseni v državnem zboru vprašanje zaradi slovenske gimnazije v Celju, je reč res prepala; po zadolženju nekaterih slovanskih poslancev se je sklenilo, da mora ta šola, ki daje le drobtinico Slovencem, zopet prenehati. Pa veste, možje volilci, koga tudi takrat ni bilo v zbornici, na Dunaju? Gospoda Višnikarja, ostal je doma za pečjo, najbrž zavoljo nemških Kočevcev, ki so

mu malo prej s svojimi glasovi pomagali v deželni zbor, njim se ni hotel zameriti, pa je zanemaril slovensko reč. Sedaj bi naj pa Vi slovenski možje zopet pomagali Kočevarjem, da tacega moža spravijo na Dunaj, ki se bode skrtil, kadar bo šlo za kako važno slovensko reč? Menda vendar ne bode tako slepi!

Pa še nekaj. Doslej je bil g. Višnikar poslanec za dolenjska mesta. Zakaj pa sedaj noče biti več? Zato ker ga nihče ne mara. Nanj ne misli vže zdavnaj nobeden mestni volilec ne na tej ne na uni strani Gorjancev. Za vas naj bode pa to dobro, kar so meščani zayrgli? Mislím da ne bode tako nespametni, česar meščani ne marajo, tega tudi vi ne bode pobrali. Ako se je gosp. Višnikar kot poslanec dobro obnesel, naj ga volijo zopet dosedanji volilci, ako pa se je obnesel slabo za meščane, ga tudi vi ne bode volili, češ za kmeta je vse dobro. Naj bode toraj g. Višnikar osebno še tako pošten človek, še tako vrl sodnik, za poslanca ni, zato ga vi slovenski kmetje ne bode volili.

Drugačen mož pa je g. Fr. Povše. Ta gospod vas je zastopal doslej in sicer tako izvrstno, da mu nihče ne more najmanjše reči očitati. Pri vsakej priliki se je potegnil za kmetski stan in njegove potrebe z res tako zgovorno besedo, da mu g. Višnikar v tem še senca ni. Slišali ste ga sami govorit na shodih v St. Rupertu in drugod, kazal vam je sam, koliko se je trudil za vas, kaj vam more pa g. Višnikar pokazati? Ko je bil g. Povše izvoljen za poslanca, so ga Radečani prosili, naj jim zadobi od visoke vlade za most čez Savo 10.000 gld. Gospod je dejal, storil bom, kar bode mogoče. Pa veste, kaj je dosegel? — Mesto 10.000 gld. je dobil s svojim trdom 30.000 gld., ter je tako deželi prihranil 20.000 gld. Za plačilo, možje volilci, ga bode pa sedaj vrgli pod klop, ker tako hočejo nemški Kočevci in pa nekateri liberalni gospodje? Ne, tega ne bode storili, ker bi bilo naravnost neumno.

Gospod Povše je bil veliko let vodja kmetijske šole v Gorici; zato ima posebne zmožnosti, da se ravno za vas kmete poteguje. Gospod Povše je kmetski sin in sam posestnik v Morav-

čah in ljubljanskej okolici, torej čuti sam, kje kmeta čevlji žuli. Gospod Višnikar tega ne more o sebi trditi; on je uradnik, ki dobi svojo plačo, naj se godi vam kmetom dobro ali slabo.

Zato, možje volilci, ne dajte se po nikomur motiti, g. Višnikar ni za vas. Vsi kličite dan volitve: naš poslanec je gospod Franc Povše, deželni odbornik v Ljubljani!

V imenu „kat. polit. društva.“

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Volitve za novi državni zbor se vršé jako živahno. Po vseh deželah so vse stranke pri delu. Zlasti sili na dan socijalno-demokratična stranka; hoče si priboriti zmago v peti skupini na vsak način. V nekaterih deželah si je res priborila precej glasov. Zmagala je v češko-nemških mestih. Na Dolenjem in Gorenjem Avstrijskem, Tirolskem, Solnograškem, Primorskem, Kranjskem, deloma na Koroškem in Štajerskem in v Galiciji jej pa tla niso ugodna: ne more zmagovati. Nastopajo pa pri volitvah socijalni demokratje z vso silo in surovo. Tako se poroča iz Češkega, da so pri volilnem shodu zoper duhovnika dr. Horskija v Horazdovicah razsajali socijalisti z židi vred tako hudo, da so rabili celo nože. Jednega župnika so topli, jednega župana so pa nevarno ranili v spodnji del trebuha.

Na Kranjskem izpadajo prvotne volitve za katoliško narodno stranko jako ugodno. V peti skupini bo z veliko večino izvoljen g. dr. Krek. Zmagal bo tudi g. Povše v trebanjsko-kočevskem okraju, in g. dr. Zitnik v notranjskih kmečkih občinah, — kakor sedaj stojé stvari.

Tudi na Koroškem Slovenci neutrudno delajo. Upanje je, da zmagajo s svojim kandidatom.

Najživahnejša pa je volilna borba na Nižje-avstrijskem. Krščanski socijalisti hočejo popolnoma ugonobiti židovski liberalizem in ob jednem zajeziti židovsko socijalno demokracijo.

Kaj je novega po širokem svetu?

V Rusiji so bile doslej prav ostre postave proti židom, tako da jih ni posebno mikalo nase-ljevati se tamkaj. Sedaj se pa Abrahamovičem že dovoljujejo razne polajšave. In začeli so se zopet bolj gosto seliti na Rusko. Škoda velika; dobrega ne bodo nič prinesli v deželo!

V Španiji se pojavlja novo gibanje. Vstajajo namreč neki rogovileži v deželah ob meji in nabirajo begune španjske armade, nakupujejo jim orožje v belgijskih tovarnah in jih vežbajo celo pred očmi okrajnih oblastev. Vlada jih s paznim očesom zasleduje. Pravijo sicer, da ne nameravajo nič hudega. Pa kdo jim bo verjel? Pripravljajo

se gotovo na pravo pravcato prekucijo. Uboga Spanija, tudi nikoli nima miru!

Pa najvažnejša novost je vojska na Kreti. Na tem nesrečnem otoku, o katerem so v zadnjem času tudi „Novice“ večkrat prinesle kako, navadno žalostno poročilo, je res sedaj prava vojska. Znano je, da so bili že v pretečenem letu tam veliki nemiri. Turki so pritiskali in preganjali kristijane. Kristijani so se branili in — bili so poboji. Vsled pritiska poslanikov evropskih vevlastij je Turčija sklenila nekoliko preosnovati upravo na otoku. Ali ta preosnova ni zadovoljila kristijanov. Vstali so in proglasili Kreto za del grškega kraljestva. Grški kralj Jurij pa, nevoljen, da se evropski poslaniki samo pogajajo, storé pa nič odločilnega v korist krščanskim kristijanom, je poslal svojega sina Jurija in poveljnika Vassosa z vojsko na otok, da ga osvoje v njegovem imenu. Oči vse Evrope so se sedaj uprle na Kreto. Grški poveljnik Vassos je prišel na otok in osvojeval kraj za krajem. Pridružili so se mu krečanski ustaši. To pa ni bilo vseč vevlastim evropskim. Njih poslaniki so z mogočnimi vojnimi ladjami pripluli pred Kreto, da zabranijo Grkom nadaljno prodiranje, češ, da Grki kalé evropski mir. Dné 20. svečana je prišel poveljuik angleškega brodovja k Vassosu in mu naznanil sklep zjedinjenega ladijevja, da bodo napadli grške čete, ako bi poskušali še naprej prodirati. Grki se niso zmenili za te besede, zato so začeli poveljniki posameznih evropskih ladij dné 21. svečana zjutraj streljati na vstaše po okolici mesta Kaneje. Raz mesta je vihrala grška zastava. Popoldne so podvojili streljanje. Ob 4. uri popoldne so sklenili poveljniki tujih ladij vstaški šator bombardirati. Vse ladije so začele streljati iz topov. Angleška ladija je prva vstrelila, za njo vse druge ladije. Stirideset strelcev iz topov je priletelo na tabor. Ko so prenehali streljati, se je videla še grška zastava na višini sred grškega taborišča. Vstaši niso imeli škode, nobenega mrtvega. Kaj bo? Nemški cesar Viljem je uradno predlagal vevlastim, da bi Pirej, pristanišče v Grčiji, blokirali, zaprli, in na ta način prisilili Grke, da odnehajo. Anglija, Francija in Italija sicer ne odobrujejo grškega početja, pa na tak način prisiliti Grke k miru tudi nočejo. Avstrijska, nemška in ruska vlada so pa mnenja, da je takov posilni korak potreben. Nemški državni tajnik Marschall se je v nemški zbornici odločno izrazil, da obsoja postopanje Grkov in da morajo na vsak način odjenjati. In nemško ljudstvo tudi tako misli. Na Francoskem pa je ljudstvo z večine prijazno Grkom in njih postopanju v svrhu rešitve prepornega vprašanja. Iz ust voditelja angleške politike Balfourja pa so se slišale take besede, da je Kreti zagotovljena samostojnost, in tako se bo ohranil še nadalje mir, ki ga žele vse evropske države.

In res, najnovejša poročila pravijo, da se je med velesilami doseglo splošno sporazumljenje, da se morajo v slučaju, ko bi se Grki ne hoteli udati, blokirati grška pristanišča. Velesile so za avtonomijo, samostojnost Krete. Nemčija zahteva, da Grki prej zapuste otok. — Grški narod pa demonstuje zoper velesile. Velesile bodo morda prisilile Grško, da pusti Kreto. Kralj Jurij bo bržkone moral prepustiti prestol svojemu prvorojencu. Na grško mejo je odposlala turška vlada osem poklov konjenice in 40 baterij.

Piše se nam:

Iz Novega mesta. — [Volitve!] Ta glas gre po deželi; glasi se tudi pri nas.

Eno volitev za peto skupino smo že imeli, druga, za mesta, nas pa še čaka. O zadnji danes nočem nič spregovoriti, pač pa bi radovednežem nekaj povedal o prvi volitvi. Prvič so se letos pri tej volitvi pogajale za svoje može tri stranke: socialno-demokratska, katoliško-narodna in liberalna. Najhuje so delali socialni demokrati. Priznati se jim mora, da so neumorni, da se ne ustrašijo nobene težave, nobene zapreke; da, vredna bi bila njihova žilavost bolje reči. V Novo mesto so prišli tekom devetih mesecev štirikrat, in dvakrat še posebej njihov apostelj K. Dan pred volitvijo so sklicali volilni shod v gostilno g. Kovača „Pri pošti“, kjer sta govorila druga Kristan in Kordelič. Prvi, kakor povsod, je popisoval ubožstvo delavskih stanov, obrtnikov, kmetov s prav drastičnimi barvami, tožil, da je vsemu vzrok kapitalizem ter trdil, da pomagati morejo edino le socialni demokrati, nič pa da ne opravi krščanska cerkev, češ, da doslej še ni nič storila za človeštvo. Gospod je govoril goreče, ali priznati moramo, dostojno in nerazžaljivo. Ugovarjala sta mu gg. Dr. Marinko in vikarij Prelesnik tako, da je bil goreči demokrat vidno v škripcih.

Ali o gospodu Kordeliču, čevljarju iz Ljubljane, pa se ne moremo izraziti tako mehko kakor o prvem govorniku g. Kristanu. Kordelič je bruhal iz sebe same zabavljice, seveda zoper duhovne, katere nikoli ne imenuje s to besedo. Da bi svojih ostudnih trditev nikdar ne mogel dokazati, za to se ne briga. Še manj pohvalno pa bi mogli pisati o poslušalcih, socialnih demokratih. Po velikej večini je bila to ostudno pijana tolpa brezmiselnih zapeljancev, ki so samo krulili: ni res, ni res! ter celo lastnemu govorniku Kristanu, z vednim pijanim besedičenjem tako nagajali, da se je zastoj trudil predsednik Kordelič, zastoj njih drug Uruš pomiriti jih. Ko je gospod Kristan trdil, da bodo edino socialni demokrati rešili svet, si je gotovo mislil: pa taki-le ne, kakor so ti-le pred menoj, teh me mora biti sram. Kot posebnost povemo še to-le: Isti čas ko je Kristan trdil, da socialni demokrati niso zoper vero, da vera ni v nevarnosti, je priznal, da sam vže 16 let ni bil pri spovedi. Pri tacih ljudeh, kaj ne verni Dolenjci, vera ni v nevarnosti, ker je več nimajo!

Zmagali so pri nas 4 liberalni kandidati, ki bodo dali svoj glas gosp. Kuncu, krojaču, kar pa mu ne bode prav nič koristilo, kajti g. Dr. Krek bode zmagal z veliko večino. Gotovo pa je, da bi bila zmaga na naši strani, ako bi bili mi le pol toliko agitovali, kakor so delali nasprotniki liberalci. Naša

katoliška stranka je dobila namreč 51 glasov, liberalci 74, in socialni demokrati celih 14. Škoda toliko truda za prazen nič!

Čujemo, da nekateri gospodje liberalci delajo zoper nekatere delavce, ki so pošteno volili z našo stranko. Dolžnost nam je, da pa mi zlasti take podpiramo z delom in naročili. Priporočamo vlč. gg. duhovnom in drugim somišljenikom, zlasti gg. mojstre: krojača Mikolič in Jarc, čevljarja Fr. Picelj in Leop. Cigler. Svoji k svojim!

V imenu „kat. polit. društva.“

Iz Adlešič. V torek 23. febr. smo imeli volitve zaupnih mož za državni zbor. Voljeni so bili gospod župnik Ivan Sašelj, gospod župan Matija Milek in predsed. kraj. šol. sv. Ivan Adlešič. Vsi trije so možje jeklenega značaja, in bodo stali kakor skala za katoliško-narodnega poslanca.

Prihodno nedeljo 28. febr. bo pri nas blagoslovljenje lepe slike, „Kristus umirajoč na križu“, katera bo postni čas kinčala veliki altar. Vedno kaj novega, za Vel. noč nam je pa zopet obljubljeno prijetno iznenadenje. Hvala gosp. župniku za požrtovalni trud, in našim Amerikancem za novce!

Vreme imamo jako lepo, in godi se nam še precej dobro. V Adventu in krog Božiča smo obhajali „preščine“, in zdaj se pa kljub trtne uši in prevotljenih mošenj po pirovanji sučemo.

Cleveland O. 5. jan. — V 24. št. „Dol. Nov.“ je čitati v raznih vesteh, da so se časi v Ameriki na boljše obrnili. V resnici so prvi teden po izvolitvi McKinleya 4. nov. pret. l. zagnali veseli hrum, upajočim obilo in trajnega dela, in tudi tovarne so večinoma vsa svoja velika kolesa zavrtile. Ali žali Bog, resnično je kar poročam, da vse veselje delavcev se je pa že v 14 dneh po izvolitvi, v žalost in skrb za prihodnost spremenilo. Prenehal se je zopet valiti črni dim iz visocih dimnikov. In sedaj se splošno delo nadaljava jako po malem, ker večinoma tovarne stoje. In tudi je nemogoče misliti na kako izpremembo pred nastopom predsednika, in to bode 4. marca t. l. Znano je pa, da nam tudi potem ne bodo pečene prepelice v grlo letele. Tukajšnji časnik „Cleveland Press“ poroča, da je sedaj v tukajšnjem mestu samih domačinov od 40 do 50 tisoč brez dela. Koliko je pa naših ubogih Kranjcev? Veliko nad polovico. Ravno tako žalostna poročila izvemo od naših rojakov iz drugih mest. Tudi v zadnji št. 53, nam je naš list „Glas Naroda“ med drugim omenil sledeče: Tako se bode nadaljevalo do spomladi, ko se novi kongres snide in pravi tarifni ples prične. Potem pa tudi ne bode boljše, pač pa prav slabo. Potem bodedo šele dobro videli, v koliko vajeov je vprežen voz kapitalistov, in kako različne koristi imajo, jedni bodo vlekli na desno, drugi na levo, drugi zopet na hrib in navzdol. Potem se bode zopet vlekla dolga debata kakor morska kača, kar je že znano iz minolih let, vsak odlok bode le odkladan, kritičen položaj pa vedno hujši postajal itd. Ako bodo ameriški bogatini v resnici nam kaj boljšega privoščili, želim z veseljem poročati „Dol. Nov.“

(Opomba vredništva.) Še druga dva dopisa iz Amerike (La Salle) sta došla. Ker sta vsebine take, ko tu navedeni, jih ne ponatisnemo, da eno in isto ne ponavljamo. Dostavimo pa, da naše poročilo 15. dec. smo zajeli iz ameriških listov, ter temu poročilu dostavili jasno: „To pa ne poročamo zato, da bi zopet vse v Ameriko hitelo, ampak da one bralce pomirimo, ki imajo svoje sorodnike in znance v Ameriki brez zaslužka.“ Tedaj: Ne v Ameriko!

Domače vesti.

(† Umrli) je 1. marca ob 1/4 10. uri preč. g. Fr. Munda, župnik črnomaljski, po dolgem bolehanju. Pogreb bo v sredo ob 10. uri. Mir mu bodi!

(† Umrli) je v Ljubljani gospod grof Blagay, grajščak v Boštajnu. Truplo prenesli so na Boštanj.

(† Umrli) je na Robu pri Vel. Laščah preč. gosp. župnik Mihael Lavtižar, star 43 let. V Prečenski fari je rajni gospod bil kaplan in je v blagem spominu še danes. Naj miru počiva!

(Zatiški grad,) ki je sedaj last verskega zaklada, bode kupil red Cistercijenzev. Bili so že nekdanj v tem gradu ravno taki redovniki.

(Okrajna bolnišna blagajna v Novem mestu) ima svoj redni občni zbor 14. marca zjutraj ob 10. uri ter se bode o tej priliki razdelilo tudi obširneje poročilo o njenem delovanju. — Dosedanje načelnštvo je svojemu predsedniku gospodu Simon pl. Sladovič-u v znak priznanja njegovega neutrudljivega in nesebičnega delovanja v korist okrajne bolnišne blagajne poklonilo lep prstan z briljanti.

(Posestnike mestnih njiv) vabi mestno županstvo v občinsko pisarno v petek 5. t. m. ob 2. uri, da se pomenijo o zadevi poprave poti na mestne njive.

(Združenje Kandije) z Novim mestom se je že mnogokrat uvaževalo, pa vedno na nasprotja zadelo. Sedaj so se pa mnogi s to mislijo sprijaznili in koristi spredvideli, in upati je, da se to združenje doseže. Mestna občina je zato prvi korak že storila.

(Va bilo.) Okrajna posojilnica v Krškem vabi k občnemu zboru, ki bode dne 4. aprila t. l. ob 11., oziroma ob 1/2 12. uri dopoldne v zadržni pisarni z dnevnim redom, predpisanim v zadržnih pravilih.

(Posojilnica v Krškem) je imela do konca l. 1896 zadržnikov 930, dolžnikov 900, hranilničarjev 728, denarnega prometa pa je bilo 113.563 gld. 85 kr.

(Cepilni tečaj) v Novem mestu je prav dobro obiskan; soba, precej velika sobana, je bila zadnje nedeljo natlačeno polna. Vidi se, da so se začeli gospodarji zelo zanimati za novo vinorejo. Natančneje poročilo prihodnjč.

(V novomeškem okrajnem glavarstvu), ki šteje 48.346 duš, bilo je zadnje četrtletje minolega leta 41 porok in 434 rojstev; umrlo jih je 286. Do 1 mesec starih je umrlo 25, do 1 leto 53, do 5 let 102, do 15 let 19, do 20 let 20, do 50 let 22, do 70 let 57, nad 70 let starih pa je umrlo 66. Vsled prirojene slabosti umrlo jih je 19, za jetiko 41, za pljučnico 16, za davico 30, na olsovskem kašlju 11, za vročinsko boleznijo 19, itd. Ponesrečil se je eden. Samomor ali pa uboj se ni primeril.

(Delo po vinogradih) veselo napreduje. Vreme je lepo ugodno, da so ljudje že vse obrezali. Mnogo gospodarjev je prekopalo stare vinograde, in pripravilo za nove nasade.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Novem mestu) hvaležno potrjuje, da je prejela iz nabiralnikov in sicer: pri g. Ig. Sitarju v Toplicah dne 21. jan. 2 gld. 64 1/2 kr., pri g. Jos. Zurcu v Kandiji dne 15. febr. 6 gld. 9 kr. in pri gospej Ant. Tuček v Novem mestu dne 23. jan. 10 gld.

(„Jugoslovanski klub.“) Klub, to je zveza gotovega števila poslancev, ki obljubijo, da bodo v važnih rečeh skupno glasovali v državnem ali dežel-nem zboru, je kaj imenitna stvar. Posamezni izgine, le v društvu je moč. Naši slovenski poslanci so bili doslej prav razkosani: nekaj jih je bilo v zvezi z katoliško mislečimi Nemci, drugi pa zvezani z nekate-

rimi Hrvati. Upati pa je, da bodo novoizvoljeni poslanci pristopili s Hrvati vred k enemu takozvanemu „jugo-slovanskemu klubu.“ kar bode gotovo vsak narodnjak pozdravil z največjim veseljem. Šteli bodo pač do 30 glav, torej imeli število, da se bode treba na nje ozirati tudi vladi. Koliko nam je treba na narodnem, gospodarskem in verskem polju! Kako velika nevarnost nam preti od požrešnih Lahov v Gorici, Trstu in v Istriji! Le skupno se bode dalo kaj doseči, kaj odvrniti milemu narodu. Torej izvoljeni gospodje, zaupniki našega naroda, složite, zjedinite se vsaj na Dunaju v blagor našemu zatiranemu narodu!

(Kmetijski poduk v Beli cerkvi.) Zad-njo nedeljo 21. t. m. je priredila kmetijska podružnica novomeška popotni poduk o vinoreji in drugih važnih vprašanjih v Beli cerkvi. Govorili so gg.: Gombač, Guzelj, Rohrman, Skalicky, Wutscher in župnik Žgur. Poduk se je vršil v tamošnji šoli, ki je bila natlačeno polna ukaželjnih gospodarjev.

(Slava Bogu!) Tega dela izšel je navnkar III. zvezek, kateri prinaša postne in velikonočne napeve, ter pesmi za misjon, katere je zložil P. A. Hribar. Ta zvezek ima tudi odgovore pri petih litanijah deloma že znanih, kateri se bodo ljudstvu dopadli. Cena zvezku je 1 gld. 20. kr., glasovom 80 kr. Dobé se v fran-čiškanskem samostanu v Ljubljani.

(„Hrvatska misao,“) zove se list, ki je začel izhajati kot mesečnik v zlati Pragi. Glasilo je ondi bivajočih hrvatskih velikošolcev. V dosedaj izšlih številkah nahaja se toliko zanimivega iz političnega in gospodarskega življenja Hrvatov, Čehov, Poljakov in Rusinov, da je list zares priporočila vreden tudi vsakemu Slovencu. Pred vsem povdarjajo izdatelji odločno, da bodemo Jugoslovani le v ozki zvezi s Čehi in ostalimi Slovani zamogli napredovati v političnem, kakor v narodno-gospodarskem oziru. „Hrvatska misao“ stane na leto 3-10 gld. s poštnino vred.

Razne vesti.

* (Obešeni morilci.) Morilci Brezovič, Polovac in Vukanič bili so dne 6. t. m. obešeni v Zagrebu. Prvi je zaklical pod vešali: Bog daj, da se vsem Vam tudi tako godi; Polovac je rekel: Z Bogom; Vukanič je prosil ljudi, naj skrbe, da bodo otroci njegovi obiskovali šolo, da jih ne zadene taka osoda, kakor njega. Ti trije so glavni stenjevski morilci. Drugih najrajst je cesar pomilostil, in sodišče jim je premenilo kazen v večletno ječo.

* (Kmetijske zadruge) so na Bavarskem zelo razširjene. Opirajo se z večine na Reifeisenove posojilnice. Vseh zadrug je okolo 1500, in so združene v deželno zvezo. Skupno naročevanje blaga se je v zadnjih 2 letih popetorilo. Za svoje pridelke imajo 9 velikih skladišč, kjer imajo na prodaj žito, klavno živino, krompir, drva in hmelj. In mi? Mi čakamo, da še bolj propademo. Kako propada kmetijski stan, dokazujejo nam jasno številke. Leta 1894 je bilo v Avstriji 13.089 kmetij prodanih prisilno na dražbi. Sodnijsko so bile ceneje 30,150.840 gld.; dolga je pa bilo na njih 37,990.058 gld.; prodane pa so bile za 22,500.627 gld., tako da je bilo izgubljenih nad 15 milijonov. Ali ni to živi dokaz, kako potrebujemo pomoč? Združimo se torej v kmetijskih zadrugah!

* (Resničnost naše vere.) Neki podkralj v Indiji je vprašal katoliškega misijonarja: „Naši bonci (indski duhovniki) so mi zaupno povedali, da je njih vera čisto prazna, in da sami nič ne verujejo. Povej

mi toraj tudi ti, ali je kaj na tvoji veri ali ne? Izdal te ne bom, bodi brez skrbi.“ — „Vaši bonci,“ je odgovoril misijonar, „imajo svoja posestva, kar potrebujejo, ljudje jih spoštujejo in čislajo. In jaz? Zapustil sem domačijo, znance in sorodnike, domovino in vse, da sem tukaj v vedni nevarnosti, da stradam in trpim. Ali misliš, da bi to storil, ako bi ne bil prepričan o resničnosti svoje vere?“

* (Umrli je) v Brightovu na Angležkem baron Julij Born, jeden najprvih članov kranjske industrijske družbe. Po Gorenjskem in Koroškem si je bil nakupil veliko posestev, in osnoval velik lovski park z divjimi jeleni. S kmeti je imel mnogo pravn, o katerih se je po listih mnogo pisalo. Truplo so po njegovi želji sežgali v hamburškem krematoriju, (tam imajo napravo za sežiganje mrličev) pepel pa bodo shranili v tržiški občini, kjer je zapustil svoja posestva. V svoji oporoki je zapustil tržiški občini 10.000 gld., šentanski in šentkatarinski občini pa po 5000 gld. za reveže.

* (Strašen hudodelec.) V Požegi na Hrvatskem so zaprli Simona Zupančiča, ki je ubil svojo ženo, svojega očeta in svojo mačeho. Malo poprej je prišel iz ječe, v kateri je presedel osemnajst let zaradi umora.

* (Nečloveško ravnanje.) V Spalovu na Moravskem so našli 27letnega moža, katerega so imeli 5 let v nekem hlevu popolnoma nazega zaprtega. Le redkokedaj so mu dali kaj jesti. Bil je nezakonski sin neke Kraus, ki bi se ga bila rada znebila.

V Novo Mesto vračujoča se pisma:

V mesecu prosincu in svečanu: Badovinar Markus, Bert — Bizjakova Minka, Tukaj 6 kr. — Blatnik Jože, Klagenfurt — Blatnik Jos., Hohenfels — Bostjančič Johan, Kočevje — Breskvar Alojs, Brin (rec.) — Bukouc Johann, Rajc — Čebašek Anna, Vinica — Dufay, Paris — Erdpitoh Franc, Bruckhausen — Germ Anton, Kumpalc 10 kr. — Hribar Johan, Hermannstadt (rec.) — Jensch H., Salzburg — Jert Marija, Trst — Jurkowitsch Katarina, Hermagor — Jušmoluč Ana, Černomel 10 kr. — Kokošinjak Gregor, Metlika 10 kr. — Krašovec Franc, Cleveland — Malič Božo, Melk — Meryič Gregor, Po Losujan Box — Nr. 1456., Klagenfurt — Pavšič Janez, Zagreb — Pezdirec Anton, Brod — Pickel Peter, Triest 10 kr. — Pipan Manca, Gornja Šiška — Potrata Jože, Brežce — Prime Jožef, Velk-Podluben 6 kr. — Rajakovitsh Hans, Wien — Rangus Martin, Stern — Rifelj Jozefa, Brod na Savi 10 kr. — Rus Eulogija, Zadar — Šimic Johann, Rohrbach — Šinkovec Josefa, Skocjan — Sproje Karl, Ljubljana — Starec Ana, Metlika — Stravs Anton, Radenik — Terpinc Alojzija, Zagrab — Tondo Agnez, Karlovac — Zoldan Giovanni, Nassenfus.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem Mestu:

Gg. kapelana črnomaljska 4 gld.; neimenovana 2 gld.; g. M. Saje, župnik 1 gld.; Neimenovan gospod 2 gld.; g. P. Bernard Vovk 2 gld.; gospodična B. 1 gld.; g. kaplan Andr. Krajec 2 gld.; gospica Marija Rant 1 gld.; g. Fr. Brulec, župnik 3 gld.; gosp. dr. Travnar 5 gld.; g. Otmar Skale 5 gld.; g. Fr. Jarc, župnik 3 gld.; g. Mat. Novak, župnik 3 gld. 50 kr.; Kastelic Neža 60 kr.; gospa Julija Rudež 5 gld.; g. Iv. Dolinar, župnik 5 gld. in vrečo fižola; g. Tom. Varl, kaplan 2 gld.; gospa Marija Saitz 3 gld. 50 kr.; F. Kobau in Locko Kuhn iz Amerike 1 dolar. gosp. Iv. Kinsky 2 gld.; g. prof. H. Skopal 5 gld.; dobrotniki iz Novega mesta in Kandije 80 gld. in 5 kr.; g. Jos. Gerčar, župnik 10 gl.; gg. kapelani, A. Čadež, Mensinger, V. Filar in J. Pristov po 1 gl.; g. gupnik Petek 1 gld.; neimenovan kapelan 5 gld.; g. Iv. Nagode

5 gld.; gospa Vojska 2 gld.; g. Koračin iz Mirne 3 gld.; neimenovana gospa 3 gld.; g. Berlic, stražmešter 1 gld.; posojilnica metliška 10 gld.; g. Mat. Rant 1 gld.; g. Anton Peterlin, župnik 2 gld.; g. Dr. Karl Slanc, za drugo polletje 50 gld.; g. Božič A., grajski oskrbnik Jurovo pri Metliki 10 gld.; g. K. Arh, fižola in pšenice; g. Javornik iz Gotne vasi, krompirja in fižola; g. Valentin Bergant ajdove moke.

Z najtoplejšo zahvalo za lepe milodare, priporoča uboge dijake še dalje usmiljenim srcem,

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

Gradec	20. februarija	11	76	50	31	82
Trst	27. „	40	24	1	21	73

ZAHVALA.

Za milo sočutje in ljubeznjivo postrežbo mej boleznijo in ob smrti naše nepozabljive soproge oziroma matere

Marije Blažon

ter za obilo spremstvo k večnemu počitku, izrekamo vsm prijateljem in znancem, sosebno g. dr. Defranceschi-ju in gg. uradnikom c. kr. glavne davkarije novomeške, najtoplejšo zahvalo.

NOVO MESTO, dne 23. svečana 1897.

(63)

Rodbina Blažon.

Velika lepa njiva

(26)

blizo kolodvora in manja nad Medvedom ležeča, so na prodaj.

Več se poizve pri upravnistvu tega lista.

Stanovanje

odda se v Novem mestu „mej vrti“ (Školova hiša) št. 157. — Več se izve ravno tam. (33—3)

Razglas.

P. n. posestniki mestnih njiv vabijo se v zadevi popravila poti na omenjene njive dne 5. marca 1897 ob 2. uri popoldne v mestno pisarno.

Natančneje se izve iz razglasa, nabitega na občinski deski.

Mestno županstvo v Novem mestu,

dne 27. februarija 1897.

(67)

Kokine, dorkings, žandlne ter pritlikovce, peteline in jajca

ima na prodaj

Jožefa Šriber,

posestnica v Beli cerkvi na Dolenjskem.

V špecerijski in manufaktorni trgovini

Küssel & Končan v Novem mestu

dobé se

(68—1)

raznovrstna semena,

kakor peso, nemško in črno deteljo, travo, repo itd.

Razglas. (59)

Vsled sklepa načelnštva „okrajne bolnišne blagajne“ v Novem mestu pri redni seji dne 29. decembra 1896 (v smislu blagajniških pravil) se naznanja blagajniškim članom delavcem in delodajalcem, bivajočim v sodnijskih okrajih Novo mesto, Žužemberk in Trebnje, da se bode vršil

OBČNI ZBOR

okrajne bolnišne blagajne v Novem mestu

v velikej dvorani mestne hiše (na rotočžu)

v nedeljo dne 14. marca dopoldan ob 10. uri
s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo g. načelnika o blagajniškem delovanju v letu 1896.
2. Poročilo blagajnika o denarnem stanju in gibanju v letu 1896.
3. Volitev novega načelnštva okrajne bolnišne blagajne, obstoječega iz devetih članov za dobo dveh let. (V načelnštvo se sme tudi dosedanje člane načelnštva zopet voliti.)
5. Volitev novega nadzorništva, obstoječega iz šest članov, za dobo enega leta. (Člane dosedanjega nadzorništva se v novo nadzorništvo ne sme zopet voliti.)
5. Volitev novega razsodišča, obstoječega iz pet članov, za dobo enega leta. (Člane dosedanjega razsodišča se v novo razsodišče ne sme zopet voliti.)
6. Posamezni predlogi in nasveti o mejah blagajniških pravil.

Okr. bolnišna blagajna v Novem mestu,
15. februarja 1897.

Načelnik:

Simon pl. Sladovič.

Stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in jedilno shrambo, se dá v Kapiteljski ulici h. št. 222 v najem. — Več se izve ravno tam. (66)

Hiša št. 41

v Šmihelu pri Novem mestu, obstoječa iz dveh sob, kleti in malega vrta, je iz proste roke na prodaj. (61)

Soba z vso opravo

oddati je v hiši št. 154 v Novem mestu v najem.

Več pove opravništvo tega lista. (57—1)

Hiša na prodaj!

Hišna številka 8 v Kandiji, kjer se nahaja gostilna, je iz proste roke na prodaj; odda se tudi v najem.

Natančneje se zve pri A. Rajcu, urarju v Rudolfovem. (52—2)

Vinska zaloga

pri

Josipu Košiček-u v Novem mestu.

Tam se dobivajo po najnižji ceni izvrstna in pristna bela, rudeča in črna vina z otoka Veglia in iz Spalate, ter boljša izbrana dolenska vina. Vinskim kupcem in krčmarjem se uljudno priporočam. (45—2)

Posestvo,

obstoječe iz hiše ter vsem gospodarskim poslopjem, obsegajoče pod, hlev, klet, lep sadonosni vrt, na katerem se lahko pridela do 60 gld. vrednosti, tri njive s sedem mernikov posetve, hrastov gojzd, kjer se za dva voza listja nagrabi, je po jako majhni ceni — 700 gld. — na prodaj. (58—1)

lože Štamcar, posestnik na Bučki št. 26.

Krompir in korenje

ima na prodaj (62—1)

grajščina Srebrnče (na Marofu) pri Novem mestu.

Mlinarja

z mesečno plačo 10 gld., s prostim stanovanjem in hrano, sprejme precej v službo A. Ličan v Ilirski Bistrici na Notranjskem. (60)

Vodstvo kmetiške šole na Grmu

išče

☞ **dobrega hlapca** ☜

za k volom. (35—3)

Stanovanje

v Novem mestu h. št. 211, v prvem nadstropji, obstoječe iz štirih lepih sob, kuhinje, shrambe, kleti, drvarnice itd., odda se s 1. aprilom v najem.

V Novem mestu na glavnem trgu št. 92 je

prodajalna

takoj za oddati. S prodajalno se tudi lahko stanovanje v hiši dobi. — Več se izve pri lastnici gospej Ani Mascon na Dunaju (Wien) VIII. Lederergasse Nr. 3, I. Stock. (37—3)

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da bodem imel po svečnici v zalogi zopet

janit ali rujavi debeli smodnik

za kamenje streljati.

Ob enem priporočam svoje špecerijsko in železninsko blago, s katerim bodem skušal slavno občinstvo v vsem zadovoljiti.

(39—3)

Franc Kastelic,
v Kandiji pri Novem mestu.

Pivovarna I. Kosler & Comp. (poprej bratje Kosler)

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Usojamo si naznaniti, da smo otvorili v **Rudolfovem** v svrhu udobnosti p. n. odjemalcev zalogo naših izvrstnih piv, za katero smo poverili gospoda

KAROL ROSMAN-A (GOSTILNA NA „VRATIH“)

istostam.

Naši dosedanji in novi odjemalci zamorejo torej svojo potrebščino na pivu dobivati iz omenjene zaloge ali pa naravnost od nas iz Ljubljane in se priporočamo, zagotavlja je najsolidnejšo postrežbo, za blagohotna naročila.

Z odličnim spoštovanjem

(56-1)

I. Kosler & Comp.

Oznanilo.

Štev. 1835.

Radi bolehnosti gospodinje na prodaj je po jako nizki ceni pod **Pečicami pri Dolih, fara Škocjan**

Prestovoljna prodaja

dne 16. oktobra 1896 v Mirni peči zamrlega
Jožeta Rus spadajočega raznega blaga

(gospodarskega orodja) in podrobna prodaja posestev (med njimi dva vinograda v Hmelniški gori, hiša št. 17 s štaljo v Mirni peči), nadalje v najemdanje zemljišč, (med njimi travniki) se bode vršilo in sicer:

dne 4. marca 1897: prodaja barem blaga;
dne 5. marca 1897: prodaja posestev in zemljišč;
dne 6. marca 1897: v najemdanje zemljišč.

➡ Vsakokrat ob 8. uri dopoldne v Mirni peči. ⚡

Barem blago se mora takoj plačati, prevzeti in odstraniti.

Dražbeni pogoji, na katerih podlagi imajo kupci založiti 10% vadij, kupnino do 100 gld. plačati v enem mesecu, nad 100 gld. pa v treh obrokih (enem, treh in šestih mesecih) — in zemljeknjižni zapiski, leže pri podpisani sodniji.

C. kr. m. del. okrajna sodnija Rudolfovo,
dné 1. februarija 1897. (55)

(65-1)

Naznanilo.

Denaturirano živinsko sol

prodaja na debelo in na drobno od 4. marca naprej trgovec

Franc Perko

v Novem mestu na Velikem trgu,

kjer se tudi dobiva vsakovrstno špecerijsko blago, steklo, šipe, okviri, ogledala, svetilke itd.

m lin

s tremi tečaji; nad mlinom hiša, zidana ter z opeko krita, četrt ure od občinske ceste oddaljena. Zraven spada vse gospodarsko poslopje, njive, senožeti, gozd in vinograd. — Vse še v prav dobrem stanu.

Natančneje se izve pri lastnici (64-1)

Tereziji Češnovar,

pod Pečicami h. št. 1, p. Škocjan na Dolenjskem.

VABILO.

Posojilnica v Trebnjem

vabi k

rednemu občnemu zboru,

kateri bode

v nedeljo 14. marca t. l. ob 3. uri popoldne

v šolskem poslopju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnštva in nadzorništva.
2. Potrjenje letnih računov.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Slučajnosti.

Naznanja se tudi, da se uradni dan, kateri je bil do sedaj vsak četrtek, preloži s 1. marcem na petek od 3. do 5. ure popoldne.

Hranilne vloge in obresti sprejemale se bodo tudi vsako nedeljo od 11. do 12. ure dopoldne.

(54)

Načelnštvo.

P. n.

(24—4)

Usojam se najljudneje naznaniti, da sem prevzel vodstvo od Steinfeldske pivovarne bratov Reininghaus v Gradcu v najem vzete, starorenomirane

gostilne gosp. Maksa Brunnerja v Novem mestu.

Potrudil se bodem kot zastopnik imenovane pivovarne s pozorno postrežbo, okusnimi jedili, izbornimi pristnimi dolenjskimi in istrijskimi vini, kakor tudi z najboljšim Reininghauskim marčnim pivom p. n. goste najbolje zadovoljiti.

Za prijazen obisk prosi z velespoštovanjem

Anton Jakac.

Zaloga piva pivovarne Reininghaus je v isti hiši, kjer so se povečale ledeniške kleti, in se vabijo gospodje gostilničarji prijazno na odjemanje splošno znanega izbornega marčnega in uležanega piva v sodih ter se zagotavlja izredno pozorna postrežba.

V prodajalno z manufakturnim blagom sprejme se takoj

trgovski učenec,

ki ima veselje do trgovine ter je slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožen.

(273—2)

Ana Božič, Novo mesto.

Mizarskega pomočnika

sprejme Jernej Sitar, mizarski mojster v Šmihelu pri Novem mestu. (50—2)

Na prodaj je

pod z malim podom, senico in lopo,

in strešni stol (grušt) 10m dolg in 7m širok. Vse je še v dobrem stanu. Več se izvé pri Antonu Strajnar v Dol. Ponikvah pošta Trebnje. (32—3)

Staroznana gostilna

v Skabrnetovi hiši v Novem mestu

popolnoma prenovljena,

po dogovoru z delom vrta

daje se

s 16. novembrom 1897 v najem.

Natančneje poizve se v Novem mestu pri Skabrnetu v I. nadstropji.

Razglas!

Iz gozdne drevesnice v Beršlinu pri Rudolfovem se bode oddalo letos spomladi

300.000 triletnih krepkih smrekovih sadik.

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa primerno zavite in postavljene na pošto ali železnišno postajo po 1 gld. 50 kr. za tisoč.

Pismena ali ustmena naročila sprejema proti predplačilu do 15. marca 1897 c. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem, Krškem in Črnomlju, c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Rudolfovem in c. kr. gozdar v Rudolfovem, Krškem in Črnomlju.

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo Rudolfovo,
dné 5. februarja 1897. (48—2)

Dobro slivovko v večjih množinah

ima na prodaj

Ivana Blatnik, Dol. Težka voda.

Pošta Novo mesto. (44—2)

Na prodaj dve hiši v Kostanjevici

ena ležeča ob cesti, popolnoma nova in lepa, druga pa na istem posestvu tudi skoro nova. Zraven spadajo vrtovi in gospodarska poslopja, njive in travniki v obsegu 8 oralov; vse pod prav ugodnimi pogoji. — Več poye (46—2)

Ana Finsterwald, Kostanjevica h. št. 30.